

MOZKAO

V prvním čísle bulletinu projektu MOZKAO jsme čtenáře informovali o zahájení, obsahu a cílech projektu a přiblížili jsme principy realizace monitorovacích zkoušek u autorizovaných osob. Po třech měsících Vám přinášíme aktuální informaci o postupu a dosavadních výstupech projektu.

Byla zahájena a průběžně je aktualizována analýza četností zkoušek z profesních kvalifikací, která slouží jako podklad pro výběr konkrétních zkoušek u autorizovaných osob, vhodných pro provedení monitorovací návštěvy. Souběžně byly zpracovány metodické materiály pro samotnou realizaci monitorovacích návštěv – Manuál realizace monitorovací návštěvy a standardizovaný formulář protokolu o realizaci monitorovací návštěvy.

Následně byly vytipovány zkoušky a konkrétní autorizované osoby, u nichž by potenciálně mohly být realizovány monitorovací návštěvy. V případě jejich kladné odezvy projektoví pracovníci vyhledali s pomocí sektorových rad vhodné experty z praxe v daném oboru a dohodli s nimi uskutečnění monitorovací návštěvy. K tomu je vybavili potřebnými informacemi a vyškolili v použití manuálu a protokolu.

Do současné doby již proběhlo 8 monitorovacích návštěv z plánovaných 60, a jsou shromažďovány poznatky z těchto monitorovacích návštěv. Navštívené zkoušky se týkaly těchto profesních kvalifikací: bourání masa, truhlář nábytkář, chemický technik mistr, personalista, omítkář, zedník, montér zdících systémů, lakýrník a natěrač.

Z prvních zpracovaných protokolů vyplývá, že autorizované osoby v zásadě provádějí zkoušky dle příslušného hodnoticího standardu, byť někde byly zaznamenány odchylky. Tyto odchylky vždy po skončení realizace zkoušky expert prodiskutuje se zkoušejícím a do protokolu zaznamená vysvětlení. Z některých již i vzešly náměty na smysluplnou úpravu hodnoticího standardu.

Také se potvrzuje skutečnost, že díky dosud nedostatečnému počtu autorizovaných osob, tyto

BULLETIN 2

autorizované osoby často plní roli vzdělavatele i zkoušejícího, což může ovlivnit nezávislost provádění zkoušek z profesních kvalifikací.

Kromě hodnocení zkoušek nezávislými experty jsme se také zeptali zástupců dvou autorizovaných osob na jejich zkušenost s realizací zkoušek z profesních kvalifikací a na jejich dojmy z první monitorovací návštěvy, na klady a zápory, přínosnost debaty s praktikem.

Jako první odpovídala **PaedDr. Ivana Nechvátalová**, vedoucí oddělení projektů a vzdělávání dospělých, Střední škola technická Praha 4, Zelený pruh, kde proběhla zkouška z profesní kvalifikace Montér zdících systémů.

„Záměrem naší školy je vybudovat školu jako centrum celoživotního vzdělávání, tzn. rozvíjet mj. i vzdělávání dospělých prostřednictvím nabízených rekvalifikačních kurzů k získání úplné profesní kvalifikace a s možností získání výučního listu. Na základě příprav oddělení vzdělávání dospělých v roce 2013 jsme postupně došli studiem patřičných zákonů a vyhlášek i k Národní soustavě kvalifikací (NKS) a jejímu praktickému využití.

Dnes jsme již autorizovanou osobou pro 15 profesních kvalifikací a ke všem realizujeme i přípravné rekvalifikační kurzy. Všechny nabízené PK korespondují s obory, které naše škola vyučuje. Realizací rekvalifikačních kurzů pro dospělé řeší naše škola nedostatek technicky vzdělaných lidí na současném trhu práce. Celoživotní vzdělávání je jednou z cest, jak může člověk zvýšit své šance na trhu práce právě v době, kdy ve společnosti chybí kvalitní řemeslníci.

Uchazečům nabízíme úplnou profesní kvalifikaci v oboru tesař, truhlář, malíř a lakýrník, strojní mechanik, zedník a instalatér.

Zkoušíme převážně absolventy našich kurzů, ale v každém školním roce se někdo přihlásí rovnou z praxe bez přípravného kurzu k vykonání profesní zkoušky (asi

3%) a zejména jsou to Češi a Slováci pracující v zahraničí, kteří pro řemeslnou činnost v zahraničí potřebují doložit výuční list.

Z řad veřejnosti je zájem o všechny nabízené PK, tedy zkusíme všechny výše uvedené obory. Od roku 2013 jsme již realizovali 64 zkoušek z PK a vyzkoušeli v nich 356 uchazečů. Vzhledem k tomu, že zkoušce předchází intenzivní přípravný kurz pod vedením našich pedagogů učících dané obory, je úspěšnost uchazečů při profesních zkouškách téměř stoprocentní! Samozřejmě, že jsou i neúspěšní absolventi, letos například neuspěli 3 uchazeči z celkového počtu asi 80

Snažíme se i rekvalifikantům, stejně jako žákům studujícím na naší škole, ukázat profesi v reálném prostředí firmy. Generálním partnerem školy je Metrostav a.s., spolupracujeme s dalšími firmami a živnostníky, tak např. s firmou ZUDO Praha 10, MO-BY s.r.o. Praha Uhřetěves, Tesařstvem Guttenberg, s firmou V.P.O. Kovo v Přešticích - výroba ocelových konstrukcí, řadu firem si najdou uchazeči i sami.

K zapojení do projektu MOZKAO nás motivoval zejména zájem o zkvalitnění procesu realizace profesních zkoušek, tak, abychom měli jistotu, zda to děláme dobře a seznámili se případně i s možností návrhu na revizi standardu z NSK.

Spolupráci s Autorizujícím orgánem, Ministerstvem průmyslu a obchodu, hodnotíme výborně! Spolupráce a komunikace s RNDr. Krauseovou či s Ing. Horáčkem je vynikající.

Měli jsme jeden návrh k revizi a danou spornou věc jsme řešili přímo s MPO. Asi nevím, na které sektorové rady bychom se měli konkrétně obrátit.

A co se týče první zkušenosti po monitorovací návštěvě, považujeme setkání za velmi přínosné a konstruktivní. Odhalili jsme nějaké nejasnosti a určitě je dáme do pořádku v rámci zkvalitnění realizace profesních zkoušek. Máme zájem dělat tuto práci co nejlépe, jsme státní vzdělávací instituce, takže to je náš prvořadý záměr – kvalitně vzdělávat. Naší zpětnou vazbou je skutečnost, že většina absolventů z profesních zkoušek se na naší škole přihlásí k vykonání závěrečných zkoušek s výučním listem a projdou tak písemnou a praktickou částí a ústním zkoušením před komisí. Jejich výsledky v rámci

jednotného zadání závěrečných zkoušek s výučním listem jsou vynikající a mnozí z nich mají vyznamenání a předčí ve výsledku i naše žáky po tříletém studiu v daném oboru.

Asi nedokážu rychle odpovědět na to, jaký druh informací bychom očekávali pro zachování dobré kvality našich zkoušek z PK, ale např. u některých PK jsou ve standardech z NSK velmi obecně nastavena (popsána) kritéria hodnocení některých odborných kompetencí, které má uchazeč při zkoušce splnit a to v těch praktických způsobech ověření (napadá mě například PK tesaře). Zde by nám určitě pomohla konkretizace daného způsobu ověření – do závorky např. uvést konkrétního způsobu činnosti, nebo s využitím čeho ověřit. Bývá to někdy oříšek to vymyslet.

Myslím si, že přínosné by do budoucna bylo i zadávání jednotného písemného testu (část písemného ověřování) centrálně, například vygenerováním testů pro uchazeče v den profesní zkoušky z NSK. Do budoucna bychom se asi na základě zkvalitňování procesu zkoušení PK nebránili ani účasti odborníka či experta ze Sektorové rady při realizaci našich zkoušek z PK.“

Jako dalšího zástupce autorizované osoby jsme oslovili **Mgr. Jaroslava Bezchlebu**, ABS WYDA, Žďár nad Sázavou. V této organizaci proběhla zkouška z profesní kvalifikace Personalista.

„Naše společnost ABS WYDA, s. r. o. je vzdělávací společnost, která nabízí vzdělávací aktivity v oblasti dalšího vzdělávání. Významnou součástí naší nabídky jsou rekvalifikační kurzy. Tyto kurzy připravují účastníky na získání nové profese, která jim může usnadnit návrat na trh práce nebo zvýšit kompetence potřebné pro jejich aktuální pracovní pozici. Tady je právě velmi úzká vazba na Národní soustavu kvalifikací (NSK). Proto mohu říci, že vývoj NSK sledujeme od jejího vzniku.

Naši práci s NSK mohu rozdělit do tří fází. V první fázi, která trvala do roku 2012, jsme v NSK vyhledávali kvalifikace, na které byly zaměřeny naše kurzy. Podle

kvalifikačního standardu jsme upravovali obsah kurzů, aby účastníci byli připraveni na novou kvalifikaci v souladu s požadavky NSK. V druhé fázi v letech 2013 a 2014 jsme se aktivně zapojili do projektu UNIV3, jehož cílem bylo podílet se na vývoji a ověření kurzů a kvalifikačních zkoušek vybraných kvalifikací z NSK. Tato účast v projektu byla pro naši společnost velmi přínosná, protože nám pomohla se velmi podrobně seznámit s NSK a jeho jednotlivými standardy. Důležitým přínosem bylo, že jsme zvládli metodiku zpracování kurzů, které připravují zájemce na profesní zkoušky dle NSK. Třetí fáze práce s NSK začala v roce 2014. Od tohoto roku již začala akreditační komise MŠMT požadovat, aby rekvalifikační kurzy byly obsahově zaměřeny tak, aby byly v souladu s kvalifikačními standardy kvalifikací, které jsou v NSK. Proto jsme průběžně přepracovávali žádosti o nové kvalifikace v souladu s požadavky NSK.

Lze tedy říci, že s NSK aktivně pracujeme od jejího vzniku.

Naše společnost je v současné době autorizovanou osobou pro následující profesní kvalifikace, uvedené v NSK: Personalista; Lektor dalšího vzdělávání; Obchodní zástupce; Asistent/ka, sekretář/ka. Pro všechny uvedené profese máme připraveny sady zkušebních materiálů, podle kterých zkusíme zájemce o získání nové profese. Zájemcům o získání vybrané profese nabízíme přípravné kurzy. Dále nabízíme kurzy, které připraví zájemce na profese Projektový manažer a Marketér. Kurzy v současné době nabízíme ve dvou formách. Jednou z forem je prezenční výuka. Přitom délka kurzů je podle profese od 100 do 183 hodin. Druhou formou kurzů, kterou nabízíme, jsou kombinované kurzy, v nichž je 30% výuky vedeno formou e-learningového studia a 70% formou prezenční výuky. Kombinovaná forma vyžaduje od účastníků znalost práce s počítačem. Vzhledem k tomu, že nabízíme kurzy na profese, které vyžadují od účastníků znalost práce s počítačem, nečiní účastníkům problém aktivně se zapojit do e-learningového studia.

V současné době připravujeme další žádosti o získání statutu autorizované osoby pro další profese.

Vzhledem k tomu, že naše společnost nabízí vzdělávací aktivity převážně pro zaměstnance v kancelářských pozicích, volíme i obory, které odpovídají těmto pracovním pozicím. Chceme tak v roce 2016 získat autorizaci pro profese Manažer projektů a Marketér.

V dalším období hodláme získat autorizaci pro další profese.

Podstata práce autorizované osoby spočívá v tom, že nabízí zkoušku dle hodnotícího standardu jakémukoli zájemci o získání nové kvalifikace uvedené v NSK. Proto také naše společnost realizuje zkoušky jak pro účastníky našich přípravných kurzů, tak pro zájemce, kteří se připravili na zkoušky individuálně, nebo absolvovali kurz u jiné vzdělávací společnosti.

Nejvíce účastníků zkoušek, které jsme realizovali, jsou absolventi našich přípravných kurzů. Přibližně 10% účastníků zkoušek prošlo přípravnými kurzy u jiného vzdělávacího subjektu. Do současné doby jsme neměli žádného zájemce o profesní zkoušky, který by se připravoval individuálně.

Zkoušky profesních kvalifikací podle hodnotících standardů jsme začali realizovat od roku 2014. Do dnešního dne se zkoušek profese Personalista zúčastnilo 71 osob, z toho bylo 12 osob neúspěšných. Zkoušky profese Lektor dalšího vzdělávání se zúčastnilo 20 osob, z toho 3 účastníci byli neúspěšní. Zkoušky profese Asistent/ka, sekretář/ka se zúčastnilo 11 osob, z toho 2 účastníci byli neúspěšní. Úspěšnost u zkoušek je 83,3%

Profesní zkoušky, na které máme autorizaci, zajišťujeme vlastními silami, bez spolupráce s dalšími firmami. Pro každou profesi máme autorizovaného zástupce, který je zaměstnancem naší společnosti.

Pro kurz Manažer projektu v současné době nemáme autorizaci. Máme však smlouvu s jinou autorizovanou osobou, u které mohou absolventi realizovat zkoušku podle hodnotícího standardu.

Samotný název projektu „Nastavení mechanismů spolupráce a komunikace zaměstnavatelů a zástupců zaměstnanců s autorizovanými osobami pro zvýšení kvality zkoušek a procesu přípravy uchazečů v systému dalšího profesního vzdělávání“ v sobě obsahuje odpověď na otázku naší motivace k zapojení do projektu. Jsme autorizovanou osobou pro několik profesních kvalifikací. Prioritou politiky naší společnosti je zajistit vysokou kvalitu zkoušek a potažmo i kvalitu přípravy na tyto zkoušky. Máme v této oblasti řadu pozitivních zkušeností. Chceme se podělit o kladné zkušenosti s dalšími subjekty, kterých se profesní kvalifikace týkají.

Proto jsme logicky přivítali možnost zapojit se do projektu MOZKAO.

Při získávání autorizace jsme vždy postupovali podle metodiky zpracované autorizujícím orgánem, Ministerstvem práce a sociálních věcí. Tato metodika je srozumitelná a komplexní. Všechny žádosti o autorizaci naší společnosti tak byly bez připomínek schváleny. S autorizujícím orgánem dále komunikujeme v průběhu zkoušek, kdy konzultujeme některé kroky při zadávání údajů do systému ISKA (Informační systém pro kvalifikace a autorizace). Tuto komunikaci hodnotíme jako efektivní. Vždy dostáváme relevantní odpovědi na naše dotazy.

Sektorové rady, jako garanty obsahu profesních kvalifikací známe, informace o nich je možno nalézt na stránkách www.sektorove-rady.cz. S těmito stránkami pracujeme a známe tak potřebné informace o sektorových radách, které garantují profesní kvalifikace, pro které máme autorizaci nebo pro které plánujeme autorizaci získat. Aktivně jsme však zatím nekontaktovali sektorové rady v souvislosti s nastavením hodnoticích a kvalifikačních standardů. Tuto otázku řešíme prostřednictvím AIVD ČR (Asociace institucí vzdělávání dospělých), která případné požadavky na změny v profesích iniciuje a oslovuje příslušnou sektorovou radu.

A co se týče první zkušenosti s realizací monitorovací návštěvy zkoušky z profesní kvalifikace? Dosud v naší společnosti proběhla jedna návštěva zástupce realizačního týmu projektu MOZKAO. Hlavním důvodem je to, že jsme od zahájení spolupráce vyhlásili a realizovali pouze jednu profesní zkoušku, jednalo se o profesní zkoušku profesní kvalifikace Personalista.

Spolupráce měla tři fáze. V první fázi garant zkoušky z naší společnosti seznámil zástupce s metodikou přípravy zkoušky a s plánem průběhu vlastní zkoušky. V druhé fázi se zástupce zúčastnil průběhu celé zkoušky. V poslední fázi proběhlo hodnocení průběhu zkoušky ze strany zástupce.

Komunikace se zástupcem byla velmi efektivní. Jejich průběh hodnotíme vysoce pozitivně. Zástupce se vyjádřil ke všem částem zkoušky. Potěšilo nás, že zástupce hodnotil připravenost a průběh zkoušky velmi pozitivně.

Ocenil kvalitu připravených podkladů a úzkou vazbu na hodnoticí standard.

Hlavním přínosem pro naši společnost byla skutečnost, že nezávislý expert potvrdil, že metodika přípravy profesní zkoušky a její vlastní průběh v naší společnosti jsou na vysoké úrovni a mohou být inspirací pro další vzdělávací subjekty.

V rámci diskuse s expertem při monitorovací návštěvě jsme diskutovali o části hodnoticího standardu, která popisuje posuzování úspěšnosti účastníků profesní kvalifikace. Poukázali jsme na nejednotný výklad pokynů k této oblasti a k možnému poškození účastníků při nesprávné interpretaci pokynů. Jedná se o pravidlo, že úspěšný je účastník, který získá 75% bodů v testu. Není však jednotně stanoveno, jak dále posuzovat test ve vazbě na další části zkoušky.

Požádali jsme přítomného zástupce o iniciování této problematiky na jednání sektorové rady, které by mělo vést ke zpracování jednoznačného výkladu posuzování úspěšnosti účastníka ve všech částech zkoušky.

Myslím, že pro autorizované osoby by bylo přínosné organizování pravidelné výměny dobrých zkušeností z přípravy a průběhu zkoušek. Tato výměna zkušeností by mohla probíhat ve virtuálním prostředí nebo formou setkání zástupců autorizovaných osob. Cílem by mělo být dosáhnout plošně vysoké kvality profesních zkoušek, které povedou k tomu, že všichni účastníci těchto zkoušek prokážou všechny požadované kompetence. Tím lze dosáhnout toho, že zaměstnavatelé budou považovat profesní zkoušky realizované podle požadavků NSK za relevantní a budou jim přikládat stejnou váhu jako certifikátu získanému ve formálním vzdělávání.“

Tolik tedy názory prvních navštívených autorizovaných osob. Ani od ostatních navštívených autorizovaných osob jsme nezískali negativní reakce na realizaci monitorovacích návštěv. Doufáme, že monitorovací návštěvy prokážou svoji užitečnost při zlepšování komunikace mezi partnery v realizaci dalšího profesního vzdělávání ke spokojenosti odběratelů, absolventů zkoušek a jejich zaměstnavatelů.